

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 215/2026-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Juraj Hedera s. r. o., P. Benického 786/6, Nitra, proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 12CoP/55/2025-1239 z 31. októbra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 2. februára 2026 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Napadnuté uznesenie krajského súdu navrhuje sťažovateľ zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie. Zároveň si uplatňuje právo na náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je účastníkom mimosporového konania o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode manželstva k maloletemu synovi, ktoré je vedené na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 11P/206/2022. Okresný súd rozsudkom č. k. 11P/206/2022-762 z 13. decembra 2024 výrokom I manželstvo účastníkov rozviedol, výrokom II na čas po rozvode manželstva zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky, výrokom III rozhodol o tom, že obaja rodičia sú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok, výrokom IV rozhodol o povinnosti otca prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 250 eur mesačne a výrokom V rozhodol o úprave styku sťažovateľa s maloleťým. Od roku 2022 bol predbežne maloleťý v starostlivosti otca a rozsudkom okresného súdu v súvisiacom konaní o úpravu rodičovských práv na čas do rozvodu č. k. 24P/161/2022-1070 z 13. septembra 2024 bolo rozhodnuté o zverení maloletého do striedavej starostlivosti oboch rodičov. V konaní obaja rodičia navrhovali zverenie do svojej starostlivosti.

3. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie, v ktorom nesúhlasil s posúdením spôsobilosti matky na zverenie maloletého do jej starostlivosti, keď na základe znaleckého skúmania bola okresným súdom jej závislosť od alkoholu vyhodnotená ako dočasný exces, ktorý v súčasnosti nemá vplyv na jej zdravotný stav.

4. O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom, ktorým potvrdil výrok o rozvode manželstva a vo zvyšnej časti rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení v podstatnom uviedol, že námietka sťažovateľa o nezákonne získanom dôkaze (znalecký posudok vypracovaný na základe uznesenia súdu č. k. 11P/206/2022-123 z 22. marca 2023 znaleckým ústavom) v súvisiacom konaní o úpravu rodičovských práv do rozvodu nemá opodstatnenie, ako to bolo vyslovené už v odvolacom konaní tohto súvisiaceho konania. Z nijakého ustanovenia zákona nevyplýva, že by účastníci mohli navrhovať dôkazy iba na pojednávaní, môžu tak robiť kedykoľvek v priebehu konania, a to aj písomne, až dovtedy, kým súd neukončí dokazovanie. Podľa názoru krajského súdu je irelevantné, či návrh na vykonanie tohto dôkazu predložila matka v konaní písomne alebo ústne pred súdom alebo o vykonaní takéhoto dôkazu rozhodol súd aj bez návrhu. Súd prvej inštancie nijako nepochybil a nedošlo k žiadnemu porušeniu práv sťažovateľa.

5. Vo vzťahu k nedostatočne zistenému skutkovému stavu (zdravotný stav matky, pozn.) krajský súd uviedol, že je celkom nepochybné, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočne širokom rozsahu, ktorý zodpovedá závažnosti tejto otázky v kontexte zistených okolností prípadu, a dostatočne preskúmal zdravotný stav oboch účastníkov, pričom prihliadol aj na závery skorších zdravotných nálezov, aj na aktuálne posúdenie zdravotného stavu matky znaleckým ústavom zohľadňujúcim priebeh liečby a reakciu na ňu, absenciu dlhodobých zdravotných a sociálnych následkov závislosti, abstinenciu preukázanú laboratórnymi a lekáorskými vyšetreniami. Absencia spôsobilosti matky starať sa o maloletého nebola v konaní preukázaná, naopak, znalecký ústav konštatoval, že obaja rodičia sú na starostlivosť kompetentní a na strane otca bolo konštatované menej vyzreté rodičovské správanie nielen v oblasti spolupráce s matkou, ale aj oddeľovania svojich potrieb od potrieb maloletého. Aj podľa názoru krajského súdu z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k správneému záveru, že u matky nie sú prítomné žiadne patológie, ktoré by ju zo starostlivosti o syna vylučovali. Skutočnosť, že v minulosti matka mala výrazné problémy s alkoholom, ju nemôže v súčasnosti bez ďalšieho vylúčiť z jej úlohy aktívneho rodiča, keď táto dlhodobo abstínuje a psychologické ani psychiatrické vyšetrenia znalcov nezistili u nej aktívnu závislosť od alkoholu ani zmeny osobnosti, ktoré by svedčili o deprivácii či degradácii osobnosti v dôsledku dlhodobého konzumu alkoholu, ani u nej neboli zistené riziká ohrozenia života maloletého a napokon ani neboli súdom zistené počas konania žiadne nedostatky v starostlivosti o dieťa, ktorú matka aj aktuálne vykonáva. Uvedené zistenia boli už predmetom odvolacieho konania vo veci úpravy rodičovských práv na čas do rozvodu (24P/161/2022), ktorého výsledkom bolo zverenie maloletého do striedavej starostlivosti rodičov.

6. Krajský súd však odvolaním napadnutému rozsudku vytkol (dôvod kasácie, pozn.), že rozhodol o zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky, avšak nie z dôvodu, že matka nie je spôsobilá túto starostlivosť vykonávať, ale s ohľadom na predchádzajúce rozhodnutie súdu prvej inštancie vo veci vedenej pod sp. zn. 24P/161/2022, kde súd rozhodol o zverení maloletého do striedavej osobnej starostlivosti (približne 3 mesiace pred napadnutým rozhodnutím). Odvolací súd uviedol, že v danom prípade výsledky vykonaného dokazovania opodstatňujú prijatie záveru, že zverenie

maloletého ■■■ do striedavej osobnej starostlivosti predstavuje vhodný model osobnej starostlivosti a zodpovedá najlepšiemu záujmu maloletého dieťaťa, ktoré má vybudované silné citové väzby k obojím rodičom, zároveň bola preukázaná osobnostná i zdravotná spôsobilosť oboch rodičov, ktorí na výchovu syna disponujú dostatočnými rodičovskými kompetenciami i vhodnými bytovými podmienkami a obaja rodičia aj majú záujem starať sa o maloleté dieťa. Krajský súd konštatoval nepreskúmateľnosť z dôvodu nedostatku dôvodov, pretože nie je zrejmé, v čom sa zmenili pomery oproti rozhodnutiu o zverení do striedavej starostlivosti na čas do rozvodu. V ďalšom konaní je potrebné vysporiadať sa zmenou pomerov a či zverenie do starostlivosti matky je v záujme maloletého oproti striedavej starostlivosti, pričom krajský súd poukázal aj na to, že zverenie do striedavej starostlivosti by malo predstavovať prioritnú alternatívu. Dovolanie proti výroku II napadnutého kasačného uznesenia krajského súdu nebolo prípustné (R 19/2017 – zrušujúce uznesenie nie je rozhodnutím vo veci samej ani konečným rozhodnutím, pozn.).

II.

Sťažnostná argumentácia

7. Sťažovateľ podal proti uzneseniu krajského súdu ústavnú sťažnosť, v ktorej zopakoval argumentáciu uplatnenú v odvolacom konaní, najmä nesúhlas s posúdením zdravotného stavu matky a procesné pochybenie v súvislosti so znaleckým posudkom znaleckého ústavu. Napadnutému uzneseniu vyčíta, že krajský súd len formálne a bez konkrétnych argumentov poprel odvolanie sťažovateľa, pričom opomenul všetky ním predložené dôkazy v neprospech matky. Podľa názoru sťažovateľa krajský súd mieša pôvodný zdravotný stav (syndróm závislosti) s protizákonne deformovaným a umelo vyrobeným novým zdravotným stavom (škodlivé užívanie alkoholu). Znalecké dokazovanie nemohlo (späťne) skúmať psychiatrické závery zistené a diagnostikované vo Fakultnej nemocnici Nitra a v Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie v roku 2022. Diagnózy matky krajský súd formálne a nepreskúmateľne popiera, bez akýchkoľvek argumentov cituje, resp. reprodukuje časť zo znaleckého dokazovania (posudku) a schvaľuje protizákonné deformované a zmanipulované znalecké dokazovanie. Krajský súd podľa názoru sťažovateľa dokonca priznal a schválil, že sa autori znaleckého posudku odchýlili od pôvodných nemenných psychiatrických diagnóz matky (najmä syndróm závislosti od alkoholu ako doživotný syndróm), čím vlastne podporil protizákonnú deformáciu a manipuláciu zdravotného (psychiatrického) stavu matky, a teda súdneho konania ako celku, čo samo osebe spôsobuje absolútnu nepreskúmateľnosť, nezákonnosť a protiústavnosť napadnutého uznesenia. Krajský súd sa preto podľa názoru sťažovateľa dopustil odmietnutia spravodlivosti.

III.

Predbežné prerokovanie sťažnosti

8. Podstatou prerokúvanej veci je namietané porušenie práva sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivý proces, ktoré spočíva v arbitrárnosti a hodnotení dôkazov.

9. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem poskytnutých všeobecným súdom s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody v ústavne relevantnej intenzite.

10. Pokiaľ ide o namietané hodnotenie dôkazov, ústavný súd na úvod pripomína, že nie je skutkovým súdom a k jeho oprávneniam nepatríprehodnocovať všeobecnými súdmi vykonané dokazovanie, teda nahrádzať hodnotenie dôkazov vykonané všeobecnými súdmi svojím vlastným posúdením, ako to sťažovateľ vo svojej podstate požaduje.

11. Vo vzťahu k preskúmvaniu zrušujúcich rozhodnutí ústavný súd konštantne zaujíma zdržanlivý postoj s poukazom na „výsledkový“ charakter základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie. Úlohou ústavného súdu je teda posúdiť, či je konanie pred všeobecným súdom spravodlivé ako celok (pozri tiež rozsudok ESĽP vo veci Komanický proti Slovenskej republike zo 4. 6. 2002, č. 32106/96, bod 47). To je v zásade možné až po jeho definitívnom skončení. Povinnosť chrániť základné práva totiž majú aj všeobecné súdy a až v prípade, keď v tejto úlohe zlyhajú, môže do ich činnosti zasiahnuť ústavný súd. Ústavný súd preto spravidla nepristupuje k prieskumu zrušujúcich rozhodnutí všeobecných súdov a nezasahuje do prebiehajúceho, ešte neskončeného konania pred nimi.

12. Meritórny prieskum kasačných rozhodnutí je judikatúrou pripustený len veľmi výnimočne, a to v situácii, keď by namietané pochybenie zaťažilo celý ďalší proces zásadnou vadou, ktorá by už nebola reparaovateľná v ďalšom konaní vedenom všeobecnými súdmi, vrátane konaní opravných (III. ÚS 46/2013, I. ÚS 227/2018), resp. ak by išlo o také pochybenie, ktoré by bolo extrémnym vybočením z pravidiel upravujúcich súdne konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (I. ÚS 213/2017, III. ÚS 541/2015).

13. Vychádzajúc z citovanej judikatúry a zohľadňujúc argumentáciu sťažovateľa v ústavnej sťažnosti, sa úloha ústavného súdu v posudzovanej veci obmedzuje na posúdenie, či krajský súd v napadnutom uznesení dostatočným, a teda ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil (i) svoj záver o nepreskúmateľnosti rozsudku súdu prvej inštancie v časti úpravy rodičovských práv z dôvodu odklonu od ich skoršej úpravy rozsudkom na obdobie do rozvodu a (ii) vyhodnotenie odvolacích námietok sťažovateľa.

14. S poukazom na odôvodnenie napadnutého rozsudku sumarizované v bodoch 4 až 6 tohto uznesenia, ústavný súd zastáva názor, že spĺňa ústavné požiadavky na riadne odôvodnenie, je zrozumiteľné a vnútorne konzistentné. Krajský súd presvedčivo a s prihliadnutím na skutkové a právne okolnosti veci odôvodnil svoje úvahy o neopodstatnenosti namietaných nedostatkov v procese dokazovania na úrovni okresného súdu, ktoré už boli s rovnakým záverom aj predmetom odvolacieho konania proti rozsudku vo veci úpravy rodičovských práv na čas do rozvodu. Rovnako ústavný súd považuje za dostatočne odôvodnený zistený aktuálny zdravotný stav matky a jej schopnosti zabezpečiť starostlivosť o maloletého, ktorý vychádzal z komplexného posúdenia skutkového stavu – lekárskeho správ z celého obdobia liečby a z odborného znaleckého skúmania zdravotného stavu oboch rodičov, ich osobných a majetkových pomerov, ako aj bezproblémového priebehu dosiaľ realizovanej striedavej starostlivosti, a to s rovnakým záverom okresného súdu a krajského súdu. Samotný sťažovateľov nesúhlas so spôsobom hodnotenia dôkazov všeobecnými

súdmi nie je dôvodom na zrušenie napadnutého uznesenia ústavným súdom, pretože voľné hodnotenie dôkazov vo vzájomných súvislostiach patrí všeobecným súdom a nie je obsahom základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivý proces sťažovateľa a na hodnotenie dokazovania navrhované účastníkom konania. Aj samotný dôvod kasácie, ktorý krajský súd videl v nedostatočnom odôvodnení odchýlenia sa od skoršej úpravy rodičovských práv formou striedavej starostlivosti, je formulovaný zrozumiteľne a je riadne odôvodnený. Ústavný súd teda nezistil zásadný procesný exces v napadnutom uznesení alebo ústavne neakceptovateľný právny názor zaťažujúci nasledujúce konanie, ako ani pnutie s označenými právami sťažovateľa.

15. Ústavný súd preto nezistil dôvod zasahovať do napadnutého kasačného uznesenia krajského súdu a odmietol sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

16. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. apríla 2026

Peter Molnár
predseda senátu